

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan zvečer, isimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Najnovejši recept.

Videti je, da so se Nemci naveličali brezuspešnega divjanja in razgrajanja v državnem zboru, in da so se jeli bati posledic, katere utegne imeti njihovo postopanje. Ne vsi. Schönerejanci in njihovi somišljeniki v klubu nemških nacionalcev so še vedno prepričani, da dosežejo svoje smotre z najbrezobzirnejšim radikalizmom, vsi ostali Nemci pa iztezajo roke po vsaki rešilni veji, ter bi kaj radi iz barja brezplodne obstrukcije prišli na trdna tla.

Tisti Nemci, ki nehotijo za radikalci čez drn in strn, nego uvidevajo, da se nastale kritične razmere s hrupno obstrukcijo ne bodo sanirale, začeli so prav sedaj veliko akcijo, kateri je namen ustanoviti vsem Nemcem skupne narodno-politične zahteve in na tej podlagi poskusiti kompromis z vlado in z drugimi strankami.

Predigra tej kompromisni akciji je brošura, katero je ravnokar izdal poslanec Hohenburger in o kateri zdaj šumi ves gozd nemškega časopisja. V tej brošuri je Hohenburger, politik minorum gentium, podal najnovejši recept za rešitev jezikovnega in državnopravnega vprašanja, in nemško časopisje proslavlja to delce na vse možne in nemožne načine, prav kakor da je v brošuri izrečena rešilna beseda.

Hohenburgerjev predlog meri v bistvu na to, da je ohraniti stari centralizem in nemški jezik proglasiti nekakim državnim jezikom. Nemec bodi gospodar v tej državi, Slovanom pa hoče Hohenburger milostno dovoliti nekoliko omejene ravnopravnosti ondudaj, koder prebivajo, nekako tako, kakor so jo na papirju priznali Madjari Rumunom in Slovkom na Ogerskem.

Boljše, nego s se tako natančnim in vestnim resuméjem gostobesednih Hohenburgerjevih izjav, se da tendenca tega najnovejšega predloga pokazati z izgledom. Hohenburger zahteva, naj se vsa država vlada na tisti način, po katerem gotovi gospodje vladajo še danes deželo kranjsko. Ti gospodje mislijo, da je Nemec že vsled svojega nemškega rodu postavljen nad Slovence, da je nekaj boljšega kakor Slovenec,

ter da je kranjski hranilnici združena tista inteligenca, ki je poklicana, voditi celo kranjske kronovino, posebno če se ji pridruži še nekaj dekanov in župnikov.

Ravno tega jedra je Hohenburgerjev predlog. V celi brošuri nismo našli ni jedne nove misli, ni jednega novega argumenta. Natrpame so v njej same stare fraze, katere smo že neštivilnokrat slišali v raznih zastopih in katere nemški listi že leta in leta premlevajo, a kakor je napačna misel gotovih gospodov v naši deželi, da gre inteligenci v kranjski hranilnici, če se ji tudi pridruži še toliko dekanov in župnikov, odločilna beseda v naši deželi, ravno tako je nesmiselna zahteva, da je nemški narod v Avstriji poklican, vladati državo in gospodovati nad drugimi narodi, ki v njej prebivajo.

Priznavamo, da je potrebna neka sprava mej narodih, da se mora najti nekak modus vivendi, in ker računamo z obstoječimi razmerami in potrebami, priznavamo tudi, da se more sprava doseči le potom kompromisa. Doseči se more le na ta način, da se za vseobčne državne potrebe nekaj žrtvuje. Toda žrtev ni zahtevati samo od Slovanov, pred vsem se morajo zanje odločiti Nemci kot tisti živelj, ki ima vsega v izobilju. Radi državnega interesa se slovanski narodi ne bodo upirali gotovim primernim žrtvam, nikakor pa se ne bodo udali zahtevi, naj bi priznavali nemški živelj kot nekak „gospodski narod“ in nemški jezik za državni jezik, sami sebe pa za manj vreden element.

Vsako pogajanje na taki podlagi, kakor jo je precizoval Hohenburger v svoji brošuri, je absolutno nemogoče. Podlaga je napačna in na tej podlagi se nikdar ne doseže sprava mej narodi. Vsi tisti, ki zdaj nosijo mir v svojih togah, stojé na krivem stališču, ako le jeden sam trenotek mislijo, da se bode kateri slovanski narod dal proglasiti za helotski narod in da bo v to še sam privolil ter potem, ko je upognil tilnik pod nemško peto, udano odložil orožje.

Ne! Samo na podlagi resnične ravnopravnosti in enakovrednosti vseh narodov je mogoča sprava in se doseže mir, a da

nemški živelj take sprave ne mara, da zahteva zase in za svoj jezik popolno prevlado, absolutno gospodstvo v državi, to svedoči tudi najnovejši recept za rešitev perečega narodnostnega vprašanja, kateri je napisal ministerski kandidat Hohenburger. Spravo na taki podlagi, kakor jo je spisal Hohenburger, odklanjamo z vso odločnostjo, ker je popolnoma nesprejemljiva. Boljši je najhujši boj, kakor tako sramoten in ponižujoč mir.

V takoiimenovanih „najvišjih krogih“, ki še vedno absolutno vladajo državo, je zadnji čas začel pihati kompromisu z Nemci ugoden veter. Vlada se umika zahtevam desnice, naj pojasni svoje namene za bližnjo prihodnost, začela so se neka skrivnostna posvetovanja in ni izključeno, da izvedó slovanski narodi nečega lepega jutra, da se je vlada z Nemci porazumela. Ako doseže tako porazumljenje na podlagi Hohenburgerjevega ali temu podobnega recepta, potem naj ve, da Čehi, Slovenci in Hrvatje take piškave sprave ne bodo nikdar ratificirali, in da s tem ne doseže družega, kakor da stopi v parlamentu na mesto nemške opozicije slovanska. V koliko bi bilo to državi na korist, o tem naj premišljajo tisti, ki so v to poklicani.

Naši vojaki in naše učiteljstvo.

„Edinost“ je priobčila naslednji, jako značilni dopis:

Visoko c. kr. namestništvo v Trstu je naznanilo z odlokom od dne 25. novembra 1898. l., št. 11.712/VII. vsem okrajnim šolskim svetom, da od 395 nadomestnih rezervnikov, poklicanih od dne 1. marca leta 1898. iz Istre, tržaške okolice in z Goriškega na osemtedenske vojaške vaje, je bilo le 284 večjih pisanju in čitanju. — Od pozvanih 395 ni vedelo imena Njegovega Veličanstva cesarja 31, Njegovega Veličanstva cesarice pa 182; 314 ni znalo, kdo je bil nadvojvoda Albreht, 376, kdo je bil feldmaršal Radecky in 176 ni vedelo, kateri državi pripada Istra.

Dalje pravi omenjeni odlok, da je razvidno iz tega, da se na ponavljajno-nadaljevalnem tečaju ali pouku veliko premalo ponavlja v vsakdanji šoli proučena stvarina. — Potem pa vabi visoko c. kr. namestništvo slavne c. kr. okrajne šolske svete, naj uplivajo na šolska vodstva in na učiteljstvo, da se bode natančno postopalo o poučevanju v zgodovini in zemljepisju, ter da se mladina dobro priuči gori omenjene stvari, in da to otroci ne pozabijo tako hitro. — To je vsebina označenega odloka.

Sedaj pa pogledjmo, kaj je na tem resnice! — Učiteljstvo na Goriškem zavrača z vso resnostjo omenjene trditve, kajti mej slovanskimi rezervniki na Goriškem se gotovo ne najdejo taki, ki bi ne znali tega, kar je zgoraj omenjeno, kajti statistika govori, kako redno pohajajo pri nas otroci v šolo, o čemer priča tudi dejstvo, kako malo analfabetov se nahaja od nas v naši vojski. — Ako se je res našlo toliko takih, ki niso znali, kar je zgoraj omenjeno, je gotovo iskati vzrokov v Istri in v okolici tržaški. O šolskem okrožju tržaškem je sploh znano — kar ni baš v čast aviti colturi in tam gospodujočemu zistemu — da se tam sploh nikdo ne briga, dali otroci pohajajo šolo ali ne, o Istri pa vemo (seveda o slovanskem delu pokrajine), da je tam več nego 60% za šolo godnih otrok, ki ne pohajajo šole, ker sploh šol nimajo. To vnebovpijoče stanje je ožigosal že gosp. drž. poslanec Spinčić v državnem zboru. — Ako torej naši Istrani — Hrvatje in Slovenci — nimajo učilnic, kako naj bi potem kakor vojakji znali to, česar se niso učili? — Ne treba torej praviti, na koga da pada vsa krivda. — Naj torej poskrbi slavna vlada, da tudi v slovanskih krajih Istre dobijo potrebnih šol in potem se gotovo pride v okom takim nedostatom.

Da se v nas temeljito učita zgodovina in zemljepisje, je dobro znano. Saj imamo celo podobne učne načrte, ki predpisujejo učiteljstvu, kaj naj učijo.

Tako n. pr. nahajamo mej učnimi slikami tudi ono „Cesar Franc Jožef I.“ v „Tretjem Berilu“. — Visti sliki je natančno opisano, da se je naš cesar dne 24. aprila

LISTEK.

Zaljubljenec.

(Spisal Edm. Wengraf.)

Milavčevi so najprijetnejši in najljubeznivejši ljudje, kar jih poznam. Iz srca se veselim, da mi gospa dovoljuje ljubiti moža in da mi gospod ne zabranjuje, biti prijatelj njegove žene. Oba sta vrla človeka, vsak po svoje. On je pameten, ona razumna. Pamet in razum — tako je bila razdeljena dedščina mej oboja spola. Malo je mož, ki bi bili razumni in komaj jedna žena, ki bi bila pametna. Modrosti pa sploh ni na svetu.

Nikdar se ne polotim kake važne stvari, predno ne poprašam Milavčevih za svet. In ker ženitev vendar le pripada k onim stvarim, katerih ne moremo šteti mej nevažne, nisem hotel pričeti s to nevarno stvarjo, predno ne slušam njih dobrega sveta. Tako sem torej nekega dne obiskal Milavčeve ponosne glave, prepolne srca, s podobo svoje brezprimerne jedinice v svoji duši, in vendar ne brez tajnega strahu. Moj Bog! Kaj neki porečejo Milavčevi k temu?

Milostljiva gospa me je sprejela. Posdrvil sem jo mnogo bolj v zadregi, nego

običajno, in ona me je pogledala s pretresujočim očesom.

„Kaj vam pa je?“ me je poprašala. „Zakaj se držite tako slovesno? Ali mi hočete razodeti svojo ljubezen? Ali — ah, da, že vem, ženite se!“

Stal sem, kot bi me strela zadela. To liko sem si domišljjal, da sem že izvanredno popolen v umetnosti zatajevanja samega sebe. Naj se v meni vrši kar hoče, obraz naj mi bo nepremičen in neprozoren kot krinka. In ta žena me je spregledala kar na prvi hip!

Jecal sem par besedij brez vsake zveze.

„Torej je res, kar sem si mislila!“ je rekla Milavčevka z milostno važnostjo. „No, saj to ni nič hudega! Le sedite in povejte, kako je s to stvarjo!“

Sedel sem in pripovedoval. A moja razlaga je morala biti nekako temna, kajti Milavčevka se je pričela na poseben način smehljati, včasih žalostno zrla v strop in s prsti svoje desnice ob dlan svoje levice uprizarjala pravo brzo polko, ki je postajala vedno divjejša in nervoznejša.

„Sanjarite, prijatelj!“ mi je slednjič segla v besedo, „prosim Vas, da ste točneji in jasnejši. In pred vsem: kako pa se zove predmet Vašega nagnenja?“

Obotavljal sem se.

„Ime Vam povem pozneje, milostna gospa! Najpreje Vam hočem damo opisati, in potem sodite, ali moj opis odgovarja istini.“

„Ali poznam damo?“

„Da.“

„Dobro, torej opišite jo!“

Zopet sem obtičal. Ali naj vse te prednosti katere sem moral naštet, zmečem kar vse v prek? To bi škodovalo v celoti. Iskal sem sistema.

„Da bi le vedel, kje naj pričnem!“ sem se izgovarjal v zadregi. Ta dama ima namreč toliko izbornih lastnostij, tako izvrsten značaj, tako plemenito srce, da —

„Torej je grda,“ je zatrdila Milavčevka z veliko sigurnostjo.

„Nikakor ne,“ zaklical sem prestrašen. „prav brhka je.“

„To ni istina,“ mi je ugovarjala Milavčevka. „Ako bi bila brhka, bi Vi najpreje govorili o njeni unanosti. Kadar prične moč pri opisu kake ženske s povdaranjem njenih notranjih prednostij, lahko prisežemo na to, da je grda.“

„Ali zagotavljam Vas, milostna gospa, da je lepa!“

„Zelo lepa?“

„Lepa je.“

„Ste li že videli to damo po dnevi?“

„Kako?“

„Po dnevi ali le na večer?“

„Čakajte, da se domislim... zdi se mi, da le na večer.“

„Torej le pri svitu svetilk! In potem hočete odločevati, je li brhka ali ne? Ali ne veste, da mora civilizirana, to se pravi prikupno napravljena ženska biti pravo strašilo, da je videti pri plinovo razsvitljavi grda? Ženske krasote, katere občudujete na plesih in veselich, so le efekt razsvetljave. Zapomnite si to!“

Bil sem ves osramočen in pobesil, sem glavo.

„Upam,“ je pričela Milavčevka po odmoru, „da ste o duševnem stanju svojega ideala bolje poučeni kot o telesnem.“

„Gotovo, gotovo,“ sem hitel pritrdjevati.

„Pričnimo torej z njenim duhom,“ je pretrgala Milavčevka. „Potem preidemo na čustvo.“

S to razdelitvijo sem bil povsem zadovoljen.

„Ali je izobražena?“ je pričela izpraševati.

„Izvanredno.“

„Torej govori francoski?“

„Prikimal sem ji.“

„Angleški?“

leta 1854. poročil z bavarsko princesinjo Elizabeto. Naši otroci vedo torej, da se je cesarica nazivala Elizabeta. Dalje nahajamo v tej sliki, da je v kravi bitki pri Novari slavno premagal Italijane junak Radecky; torej znajo, kaj je bil Radecky. — Baš tako vidimo v omenjeni sliki, da je pri Kustoci zmagal nadvojvoda Albreht in pri Visu admiral Tegetthof. Vse to znajo naši otroci, znajo naši dečki in znajo naši vojaki. — Saj je v nas celo narodna pesem: „na Laškem puške pokajo itd.“, katero prepeva narod. Dalje se glasi v tej pesmi: „Radecky ima belo glavo, pa vendar na Laško gre ž njo“ itd. In da bi potem naši vojaki ne znali, kdo in kaj je bil Radecky?

Označene trditve so torej glede Goriškega neosnovane in ovržene; zato svetujemo vojaškim oblastnikom, da v bodoče beležijo zopet število onih vojakov, ki ne znajo čitati in pisati ter gori označenih zgodovinskih stvari, a naj si beležijo tudi kraje dotičnih vojakov in potem izvedo, da so ti ubogi vojaki iz zapuščenih delov slovanske Istre, kjer nimajo šol! Dajte jim torej šol, in vsi taki in jednaki nedostatki vam zginejo kmalo. — Vsakemu svoje in videant consules!

V Ljubljani, 23. januarja. K položaju.

Iz parlamentarnih krogov je prinesla „Reichswehr“ sliko o položaju, ki kaže, da sta obe strani v parlamentu, desnica in levica, pripravljene za pogajanja, kajti obe sta sprevidele, da jima doba absolutizma ne more koristiti. V sled tega se je volila mejo opozicijalci zopet takozvana konferenca načelnikov, v kateri ni najhujših obstrukcionistov in v kateri so tudi zastopniki ustavovernih veleposestnikov, proste nemške zveze in krščanskih socializmov, dasi so te tri stranke proti obstrukciji. Konferenca načelnikov se bode imenovala opozicijskih strank pogajala z desnico in vlado. Kakor na Ogerskem pa se bode mejo pogajanja nadaljevala tehnična obstrukcija. Izvrševalni odbor desnice bode zastopal pri pogajanjih večino, posredovalec mejo obema stranima pa bode baje predsednik državnega zbora, dr. pl. Fuchs. Pogoji sprave na eni in na drugi strani niso znani; zatrjuje se pa odločno, da opozicija ne bo zahtevala, naj Thunovo ministerstvo odstopi. Položaj je označen s tem, da vlada povsod želja po miru in po delavnosti parlamenta. — Posl. dr. Pacák sodi o položaju: Nedvomno bode rezultat sedanje obstrukcije ta, da pošljejo parlament domov zato, da bodo mogli perfekcionirati avstrijsko-ogersko nagodbo. Ta se sklene, o tem ni dvoma. Ali se zgodi to z nami ali pa proti nam, parlamentarnim ali neparlamentarnim potom. Mi nimamo upanja, da se vsaj prva, carinska in trgovinska predloga, dožene parlamentarno. Ta predloga šteje 25 paragrafov; k tem so oglasili opozicijalci 151 popravkov. Lahko imajo o teh popravkih vsaj 300 govorov. Ako se oglasijo za vsak

paragraf vsaj 4 govorniki, govorilo bi 120 govornikov, in o vsej predlogi s popravki vred okoli 420 govornikov. Ti bi govorili vsaj 450 ur. Ako pridejo k temu še imenska glasovanja, je očitno, da se predloga nikdar ne dožene v parlamentu. Zato bo moral delati za parlament § 14.

Past za Mladočeha.

„Bohemia“, ki je bila včasih poleg Wolfve „Ostdeutsche Rundschau“ najradikalnejši nemški list, je nastopila proti abstinenci nemških poslancev v dež. zboru češkem. „Bohemia“ roti nemške poslance, naj gredo v dež. zbor, kjer morejo prav sedaj najbolj škoditi Mladočehom, ako stavijo dva predloga: za splošno jednako in direktno volilno pravico ter za regulacijo učiteljskih plač. Ako glasujejo za ali proti temu predlogoma, vedno si Mladočehi baje škodijo mejo volilci, ki bodo nastopili proti njim. Zlasti od socializmov se nadejajo Nemci pomoči.

Nemške želje.

Posl. dr. pl. Hochenburger je izrazil v brošuri „Neu-Babylon“ želje avstrijskih Nemcev, ki so zlasti te-le: Državni zbor sprejmi zakon, s katerim dobi nemščina prvo in največjo veljavo mejo vsem drugim, postane naj državni jezik. Glede ustavnega vprašanja meni pisatelj, da je centralizem najugodnejši Nemcem, zato pobija narodno avtonomijo. Mir morejo skleniti Nemci le takrat, ako se prizna, da so prvi narod v Avstriji in če se prizna prednost nemščine povsod in vedno.

Kriza na Ogerskem.

Ogerska vlada je sprejela pogoje opozicije ter obljubila, da hoče sporočiti svoj odgovor čim prej. Kolikor se da iz doslej izdanih podatkov o teh pogojih posnemati, se sprava ne doseže kmalu. Opozicija zahteva, da odstopi Banffy takoj, in šele njegovemu nasledniku, ki pa ne sme biti grof Štefan Tisza, hoče dovoliti opozicija razne provizorije. Opozicija sploh noče imeti s sedanjo vlado nobenega opravka več, kajti sedanji zistem se mora spremeniti do cela. Tudi sprememb opravljalnika ne bo dovolila opozicija v tolikem obsegu kakor to zahteva Banffy. Do sprave je torej še dolga pot.

Črnogora.

Mejo Srbijo in Črnogoro vlada napestost, ki dela knezu Nikiti skrb. Ko je bil god črnogorskega kneza, mu srbska kralja nista čestitala kakor doslej vedno. Tudi v Črnogori je več nezadovoljnih, ki niso zadovoljni s sedanjim načinom vlade ter zahtevajo novo ustavo. Več teh nezadovoljnih se je izselilo v Srbijo, kjer so izdelali obširno spomenico o samovoljnostih kneza ter o potrebi nove ustave. Spomenico mislijo nezadovoljneži doposlati vsem kabinetom v Evropi.

Ras Makonnen in Ras Mangaša

sta sklenila mir in s tem je izginil v Italiji veliki strah, da bode morala začeti v Afriki novo vojno. Makonnen je zasedel Trigre in s tem postal sosed italijanske kolonije. Mangaša, ki je hotel postati naslednik Menelika, se je povsem udal. S tem je nevarnost za Italijo končana.

Boj za krono.

S Samoe se poroča, da se je vršil ondi boj mejo strankami kralja Mataafa in Tanua, sina Malietoe. Kralja Mataafa so rovarji — navzlic temu, da ga je šestkratna večina izvolila — vrgli s prestola in imenovali mladoletnega Tanua kraljem. A tudi to ni obveljalo, kajti Tanu in njegovi pristaši so morali bežati na angleško bojno ladjo. Sedaj vlada ondi provizorična vlada, ki obstoji iz pristašev Mataafa.

Dopisi.

Z Bleda, 21. januarja. Dne 15. t. m. so tudi pri nas osnovali odbor za ustanovitev konsumnega društva. Ne vemo, kaj da se je g. Ažman tudi za našo okolično brigati začel. Kakor slutimo, najbrže ga jezi, da pri njem „žbic“ ne kupujemo. To bi pa on sam lahko vedel, da že zaradi tega ne moremo ž njim kupčevati, ker gre že tako vsaka ženska najraje v gorjanski farovž po žbice, o katerih pravijo, da so bolj jeklene. Odkar se v gorjanskem farovžu žbice (čevljarke) žeblji prodajajo, ni s tem izdelkom pri nas nobene kupčije več, a sedaj izmislil si je župnik Ažman še kupčijo s cikorijsko in civebami in hoče tudi s temi pridelki nam kupcem konkurirati.

Oh gospod urednik, ako bi jaz malo več časa imel, bi Vam rad pojasnil, kako

so po nasvetu gosp. Ažmana Gorjanski svederci (tako se sedaj imenujejo udje konsumnega društva, in to po znani povesti v Mohorjevem koledarju) fižol in sadje prodajali. „Vsi vpisani svederci spravite fižol in jabolka skupaj, potem pošljemo in prodamo vse na debelo“ — menda v Kropo ali Gorjuše — „nikar se ne pustite po judih slepariti“, „dobili bomo za naš pridelek mnogo več denarja“. Kar je bilo skušenih, pametnih posestnikov podali so fižol kakor vsako leto po 11 gld. do 11 gld. 50 kr. za 100 kilogramov. Seveda svederci čakali so pa na ukaz trgovinskega znamenito izobraženega vodje vseh svedercev in prodali so omenjeni pridelek za cel goldinar ceneje kakor pa izkušeni posestniki. Toraj vsa čast svederskemu vodju, kaj takega se zna tudi še pri konsumnem društvu zgoditi, ker se omenjeni vodja tako spozna na kupčijo. „Slovenec“ vedno hvali napredek konsumnih društev, o metliškem pa nič ne pove. No, od blejskih posestnikov naj nikar ne pričakuje svederski vodja, da bi se pri nas vgnezdil kakor kukovica v strško gnezdo in da napravi iz blejskega bralnega doma konsumno skladišče. Kaj takega se zamore samo v Gorjah pri Bledu zgoditi, kjer je pri bralnem društvu za načelnika občinski predstojnik in za namestnika pa blagajnik in prva učna moč za izobraževanje naše mladine, „Gorjanski dom“ nosi sedaj nebovpijoči napis. Ta dom bi zamogel napis nositi: „Svedrčna prodajalnica in pivnica“, kjer ta dom ima tri sobe in stanuje sedaj notri: v prvi sobi bibica, v drugi čevljar, v tretji je pa konsumna prodajalna. Bralne sobe so menda pod streho ali na šolskem vrtu. Ali zamore kdo reči, da blejska okolica ne napreduje?

Snega pri nas nimamo, samo staro koruzo mešamo z novo. Na svidenje drugič!

Iz Šoštanja 21. januarja. Naše okrajne razmere so take, da se Bogu smili. Ceste motovirne, že od vekomaj ne posute, do kolen blata polne, take, da rečna živina ne more prekobacati voznega tira s praznim vozom, še manj pa s polnim; o pešhodcih molčimo, kajti ti že itak ne pridejo čez prag.

Plenarne seje se vršijo; sklepajo se jako važne okrajne zadeve; pretečejo pa tedni, in ni sluha ne duha o odborovi seji. — Zakaj ni seje — se poprašujemo? — Odgovor: zato, ker nekaterim gospodom ni ljubo storiti to, kar je v občini blagor potrebno.

Čas je, da se naš okraj zdrami in vse, kar diši po „zoffovi navadi“, postavi na steber javnosti, — da pozivlje načelnika okrajnega odbora na delo v blagor okraja; da pozivlje zaspance iz zimskega spanja na sonce ter jih zdrami k delu zoper tlačenje „zoffovo“ in tudi njegovih somišljenikov.

Ako pa načelnik noče delati v naš blagor, naj se umakne delavni moči, ker samo načelnika imeti, kateri nasprotno zahtevam odborikov deluje — nam ni ustrezno. Pri nas hočemo delavno moč, katera se čuti sposobna delo!

Upamo, da bodo te vrstice vzdramile uplivne gospode, in da bodo delali v blagor okraja in naroda!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. januarja.

— **Osebnosti.** Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje so dobili novomeški kanoniki gg. Rikard Frank, Josip Hočevan, Fr. Povše in Mat. Jeriha.

— **Občinski svet** ima v četrtek, dne 26. t. m. ob petih popoldne izredno sejo. Dnevni red: Predsedstvena naznanila. Čitanje in odobrenje zadnje seje. 1. Poročila glede poljskega čuvaja v Mestnem logu in o prevzetju ondotnih cest v mestno upravo; 2. o prošnji Marije Kopačeve za priznanje pokojnine in dosmrtno četrti po umrlem svojem možu; 3. o otvoritvi projektovane ceste ob Terpotčevem posestvu; 4. o novi pogodbi s plinarno; 5. o imenovanju jednega zaupnika v naborno komisijo za konje; 6. o naložitvi miloščine, dovoljene Erzegovim otrokom; 7. o izbrisu najemniške pravice pri Josip Gorupovem posestvu; 8. o županovem predlogu, da se najame večje posojilo za nekatere nove stavbe in druge javne naprave; 9. o obliki uličnih tablic za Vodmat. Občinskega svetnika dr. Lovro Požarja samostalni predlog, da se o kr. učne uprave pošlje obrazložena

spomenica glede razširjenja c. kr. male v popolno gimnazijo. Personalnega in pravnega odseka: 1. o prizivu županovem v neke disciplinarne zadevi; 2. o prošnji za zvišanje plače: a) Hinka Magistra, b) Vinka Premka; 3. o sklepu disciplinarne komisije v zadevi magistratnega sluga Albina Jebčina. Finančnega odseka poročilo o delovanju oestnega nadzornika Frana Teraninusa v minoletu.

— „**Slovenec**“ se je pridružil „Vaterlandovemu“ napadu na dr. Ferjančiča z bahato notico, v kateri dokazuje brezpomembnost narodne stranke in dr. Ferjančiča s tem, da imajo klerikalci šest zastopnikov v državnem zboru, narodna stranka pa le tri. Da pa to razmerje za smer slovenske politike ni odločilno, da klerikalci vzlic svojim šestim mandatoma ne pomenijo za to smer prav nič, to se je ravno v državnem zboru najbolje pokazalo. Naj denejo klerikalci roko na srce in naj odgovore: Ali niso popolnoma propadli s svojim poskusom, dati občaslovenski politiki drugo smer, kakor jo ima, odkar je bila ustanovljena „Slovenska krščansko-narodna zveza“? Izrekli so se za izstop iz desnice in za prestop v opozicijo; vodstvo klerikalne stranke je sklenilo, da morajo klerikalni poslanci zapustiti desnico — a kaj se je zgodilo? So-li šli? Ali je šla „Zveza“ ž njimi? „Zveza“ je odklonila zahtevo klerikalnih poslancev in zmagala je tista misel, katero prav dr. Ferjančič zagovarja z vso strastjo, da ostani „Zveza“ v desnici. To je bila jedina prilika, ko je šlo za določitev smeri celokupne slovanske politike, odkar je bila ustanovljena desnica in tu se je sijajno izkazal „odločilni upliv“ kranjskih klerikalcev. Kaj več pač ni treba „Slovencu“ odgovarjati, pač pa moramo vnovič pribiti osudarje njegove napade na našega dunajskega poročevalca. Naš poročevalec, ces. svetnik Penizek, je vsega spoštovanja vreden mož in jeden najboljših žurnalističnih zagovornikov desnice. Kake vere je, nas nič ne briga, vemo le, da je vseskoj značaje in pošten mož in če je tudi druge vere, je vendar naš bližnji, kojega bi morali kanoniki in kapelani okrog „Slovenca“, ako bi se ravnali po predpisih svete vere, ljubiti kakor samega sebe. Da neprestano bijejo za gorjačo po njem, ki jim nikdar nič žalega storil ni, to pričuje o surovosti teh katolikov; zategadelj je le smešno, če ti ljudje neprestano Greuterjev fej okrog sebe mečejo. Ta fej pada na njihove puhle glave!

— **Otroški davek.** Prejeli smo naslednji dopis: Slavno vredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Sporočilo se je podpisanemu, da je „Slovenski Narod“ dne 17. t. m. prinesel neko neosnovano sporočilo o pobiranju prostovoljnih doneskov v Rudniku za kat. gimnazijo in konvikt. Glede tega zahtevam na podlagi § 19. sprejeti v „Slovenski Narod“ v prihodnji številki sledeči popravek: 1. Ni res, da bi bil jaz te doneske po hišah pobiral; res je pa, da sem te prostovoljne doneske pobiral v farovžu pri izpraševanju za velikonočno spoved. 2. Ni res, da bi bil jaz rekel, to je otroški davek; res pa je, da sem omenil, da so to prostovoljni doneski. 3. Ni res, da bi bil kdo plačal 1 gld 4 kr.; res pa je, da so doneske plačevali prostovoljno z ozirom na število družine, nekateri več, nekateri manj, kakor je kdo hotel. Rudnik dne 20. prosinca 1899. Gregor Šlibar, župnik. — O tem popravku bomo še govorili, ker je naš poročevalec slučajno odsoten.

— **Plinova družba** bega ljubljansko prebivalstvo na vse možne načine, da si ohrani odjemnike za svoj slabi plin. Mejo drugim je tudi raznesla govorico, da mora pošta za električno razsvetljavo veliko več plačevati, kakor je prej plačevala za plin. Ta govorica je polnoma neosnovana, kajti v resnici plačuje pošta za električno razsvetljavo, dasi ima kakih 10 žarnic več, kakor prej plinovih lučij in dasi gore 4 žarnice pri transparentni uri celo noč, skoro vsak mesec po 100 gld. manj kakor je plačevala poprej. To se je izkazalo po preteku jednega leta in kaže najbolje, koliko je na tem, kar plinova družba trdi, da je namreč njena luč cenejša od električne. Odkar ima pošta električno razsvetljavo je tudi zrak v prostorih, kjer poslujejo uradniki, vedno čist in ni več toliko slučajev bolezni kakor prej, ko je plin okuževal ves zrak.

— **Reportoir slovenskega gledališča.** Jutri, v torek, 24. t. m., se bo pela drugič Wagnerjeva velika opera „Loheng-

„Da.“
„Igra na klavirju?“
„Da.“
„Riše in slika?“
„Da.“
„Pesnikuje?“
„Zdi se mi, da tudi pesni kuje.“
„Kako to, da se Vam le zdi?“
„Ah, saj vem i to.“
„Odkod veste vse to?“
„Sama mi je povedala.“
„Ah! In vendar ste ravnokar šele rekli, da se vam samo zdi. — Ste li z njo govorili o književnosti?“
„Večkrat. Zelo široko znanje ima v tej smeri.“
„Kakor v vsaki drugi; ni li res?“
„V istini, ona vé nenavadno mnogo. Bojim se, da celo več, nego jaz.“
„Tako? In — ali ima —“ Milavčevka je stikala po primerni besedi — „no recimo ali ima svojo sodbo o stvareh?“
„Menite, sposobnost za samostojno sodbo?“
„Da, to menim.“
„Zdi se mi, da ima to sposobnost.“
„Že zopet se Vam to samo zdi!“
„Za gotovo tega res ne morem trditi. A mnogokrat sem čul nje sodbe, ki so bile prave, razumne, celo duhovite.“
(Konec prih.)

grin", ki je dosegla pri prvi predstavi uprav senzacionalen uspeh. Vsi slovenski listi so složni v tem, da je dosegla naša opera z „Lohengrinom“ višek svojega ugleda, ter da sedaj smelo tekmuje s prvimi operami avstrijskih provincijalnih mest. „Lohengrin“ ostane zategadelj stalno na repertoarju slovenske gledališča.

— **Slovensko gledališče.** Ker so morali v soboto v zadnjem hipu odpovedati predstavo „Lohengrina“, so mesto njega uprizorili Tučičevo dramo „Trhlidom“. G. VI. Housa nam je ugajal v soboto mnogo bolj nego prvič: igral je zmernejše, zato primernejše. Drugi in tretji akt sta uspela prav dobro. To je zasluga g. Inemana, ki je igral Ivana Zaharoviča z mojstersko dovršenostjo, s pretresljivo realitiko. Velikanska je bila njegova igra v zadnjem prizoru: vsaka mišica mu je igrala, z vsakim gibom se je bolj zatopil v svojo ulogo. Kot zadnjič je bila izvrstna tudi gospa Danilova, katere izborna igra je popolnoma uspela zlasti v drugem dejanju. Odločnejši, zato boljši je bil g. Verovšek. Posebno lepo je igral v tretjem aktu. G. Danilo je dočela uspel. Nekatere besede pa čudno naglašala. Gdč. Ogrinčeva, gospa Polakova, g. Orehek ter gdč. Slavčeva so storili, kar je bilo mogoče. Posebno slednja je ustvarila jako originalen in realističen tip bebasto dekle. —a—

— **Občinske volitve v Žireh.** Iz poljske doline se nam piše: Ker se bodo v kratkem vršile občinske volitve v Žireh, se pristaši klerikalne stranke že dalje časa trudijo, da bi spravili svoje kimovce v obč. odbor, ter letajo od hiše do hiše in begajo ljudstvo; posebno so v tem dobro izurjeni trgovci Lenger in krčmar Petron v Žireh. Sernačan Mat. v Ledincih ter J. Merlat iz Korit. Ker pa jim ljudstvo vzlic različnim obljubam noče iti na led, so iznašli drugo sredstvo, in sicer z žuganjem hočejo poštene volilce na svojo stran dobiti. Neki volilec, kateri je mirno v gostilni sedel, je že občutil trde klerikalne pesti, ker se ni dal pregovoriti in ni hotel brezpogojno v njihov rog trobiti; tako daleč je že prišlo, da se volilci narodne stranke pri belem dnevu boje svoje stanovanje zapustiti, ker niso gotovi, da ne bi bili od nahujskane druhali napadeni. Klerikalna stranka v Žireh še ne more preboleti hudega poraza, katerega je doživela pri zadnjih deželnozborskih volitvah, in ako bodo volilci jedini in se ne bodo dali od takih hujskačev motiti, katerih namen je razburjati duhove, se bode klerikalni stranki ravno tako godilo, kakor pri deželnozborskih volitvah. Dobro bi bilo pa tudi, si take trgovce in krčmarje zapomniti, kateri sejejo prepir in sovraštvo v občini ter se jih kolikor mogoče izogibati.

— **Zopet jeden!** V Soči na Bovškem službujoči župnik Perinčič, jeden najzagrizenejših in najnestrpnejših Mahničevcev, ki je tudi na katoliškem shodu igral večjo vlogo, je odslovljen od službe. Ta drugi Eugenberger, ki je v neki svoji službi na obč. starešinstvo vplival, da je pred sejo in po seji molilo, je provzočil mnogo pohujšanj in nesreč. Njegovi stanovski tovariši bodo seveda vpili: Šola je kriva!

— **„Narodna čitalnica“ v Ljubljani.** Vkljub letošnjim neugodnim razmeram in kratkemu predpustu je sklenil odbor „Narodne čitalnice“, da priredi njenim članom dve veselici, namreč plesni venček dne 28. t. m. in kostumni venček, dne 11. februarja t. l. Na členih samih pa je sedaj, da omogočijo dostojno izvršitev itak skromnega predpustnega programa, in da ne prisilijo odbora, da bi moral še v zadnjem momentu jedno ali obe zabavi črtati. Narodne rodline ljubljanske pozivljamo torej najuljudnejše, da pridejo za gotovo v soboto, dne 28. t. m. na plesni venček.

— **Ljutomersko politično in gospodarsko društvo** bode imelo dne 29. januarja popoludne ob polu 3. uri javno zborovanje na Kapeli pri Radgoni. Na vzporedju je: 1. Pozdravni govor g. Ivana Kukovca, okrajnega načelnika iz Ljutomer. 2. Govor deželnega poslanca g. dra. Franja Rozine o političnem položaju in o deželnem zboru štajerskem. K zborovanju vabijo se osobito volilci gornjeradgonskega okraja.

— **Slovenec — ruski plemič.** Piše se nam: Naš rojak Franjo Štifter, profesor v Kalugi na Ruskem, je bil z novim letom odlikovan z redom sv. Ane II. stopinje. Ta red daje pravico do ruskega plemstva. Gospod Štifter je iz Solčave

doma. Predno je prišel v gimnazijo v Celje, bil je krojač ter člen godbe, ki je na Koroško izletavala. Prišel je ves v raševini, kakor kak mlad medved v Celje v prvo latinsko šolo. Nemščine je le malo znal. Kmalu je ta jezik v zgolj nemški gimnaziji toliko tolkel, da ga niso mogli vreči. Potem je bil najboljši dijak. Meš 30 abiturijenti je bil v vseh predmetih najboljši. Ni se moglo reči, ali je v filologiji, ali v zgodovini, ali matematiki ali fiziki bolje podkovan. Že v gimnaziji je mislil na to, da zapusti Avstrijo. Igral je vse instrumente. Bil je dijaški pevovodja in v cerkvi orglar. Z dr. Napotnikom, sedanjim škofom lavantinskim je bil kolega in z njim nekaj let pri opatu Vodušku, velikemu prijatelju slovenske mladine, na hrani in na stanovanju. Štifter je bil glavni ekonom tega opata, pri katerem denar ni rad ostajal. Lani je obiskal Štifter s sinom svojo domovino. Bil je tudi v Ljubljani. Tudi zdaj je v vsem svojem vedenju pravi kratkobesedni Rus. Včasih je bil iskra. Iz let njegovega šolanja v Celji je prišlo veliko narodnih štajerskih Slovencev v praktično življenje. Marsikateri teh je Štifter na dom priklenil. Imeli so ga pa vsi nemški sošolci radi, ker je bil vsem pravi kolega. Čestitamo mu, da se mu v Rusiji dobro godi.

— **Zabavni večer pevskega društva „Ljubljane“**, kateri se je vršil sinoči v restavracijskih prostorih g. Fr. Rozmana, obnesel se je izborno. Prostorni lokali so bili natlačeno polni, tako, da je moralo mnogo občinstva oditi, ker ni dobilo nikakega prostora več. Šaljiva pošta in licitacija obudili sta me občinstvom mnogo smeju in zabave. Pevski zbor zapel je nekaj pesmij, katere je občinstvo burno pozdravilo. Ples trajal je do ranega jutra. Želeti bi bilo, da napravi „Ljubljana“ še več enakih zabavnih večerov.

— **Poštni ples.** Tukajšnja krajna podružnica državnega društva c. kr. poštini in brzojavnih uslužbencev Avstrije, priredi dne 8. svečana na starem strelišču tako imenovani poštni ples v korist vdov in sirot zamrlih družtenikov s sodelovanjem vojaške godbe. Vabila se bodo te dni razpošiljala, iz katerih je vse natančneje razvidno.

— **Iz Zgornje Šiške** se nam poroča: Občinski odbor je v včerajšnji obč. seji sklenil, darovati za cesarjev spomenik v Ljubljani 20 gl. in odposlati prošnjo na državni za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani.

— **Akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju.** Odbor za zimski tečaj 1898/99. obstoji po dopolnilni volitvi iz sledečih gg: cand. jur. Fran Novak, predsednik, cand. med. Jernej Demšar, podpredsednik, jur. Iv. Zabukovšek, tajnik, jur. Anton Bončar, blagajnik, phil. Hinko Vodnik, knjižničar, jur. Josip Šajn, arhivar, jur. Fran Brezic, gospodar, jur. Rudolf Andrejka in jur. Božidar Ferjančič, namestnika. Pregledniki: phil. Anton Jeršinovic, med. Josip Tičar, phil. Josip Reiser.

— **„Bralno društvo na Bledu“** priredi v nedeljo dne 29. januarja t. l. v dvorani „Blejskega doma“ koncert z gledališko predstavo. Vzpored: 1. A. Förster: „Domovini“, mešan zbor. 2. A. Förster: „Pobratimija“, moški zbor z bariton-solo. 3. A. Nedved: „Naša zvezda“, moški zbor. 4. Vogl: „Cigani“, moški zbor s tenor-solo. 5. P. H. Sattner: „Vrbica“, mešani zbor. 6. Hajdrih: „Petelinčkova ženitev“, šaljivi moški zbor. 7. „Mutee“, vesela igra v 1 dejanju. Poslovenil Davorin Bole. Začetek točno ob 8 uri zvečer. Cene prostorom: Sedeži prve vrste 70 kr., sedeži druge vrste 50 kr., stojšča 30 kr.

— **Brzojavni in telefonski promet meseca decembra 1898.** Na c. kr. brzojavnih postajah tržaškega poštnege ravnateljstva bilo je meseca decembra 1898, in sicer na Primorskem oddanih 47.953, došlih 53.460, tranzitujočih 140.180, skupaj 241.593 brzojavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 31.939, došlih 37.146, tranzitujočih 128.328, skupaj 197.413 brzojavk; na Kranjskem oddanih 7313, došlih 8693, tranzitujočih 13.384, skupaj 29.390 brzojavk. V interurbanem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 1926, v Opatiji 297, v Pulju 124 in v Ljubljani 218 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 250.000krat, v Pulju 6740krat, v Gorici 3906krat, v Opatiji 1321krat in v Ljubljani 13.412krat.

* **Originalna osveta.** Šivilja Otilija Aleksander na Dunaju se je čudila, zakaj njen tri mesece stari deček skoraj neprestano joka. Zdravnik ni mogel dognati nobene bolezni. Slučajno je mati nekega dne zapazila, da ima otrok okoli sredinca na levi nogi trdno ovit ženski las, ki se je zajedel že globoko v meso. To je otroka seveda grozno bolelo in zato je vedno jokal. Zdravnik je le s težavo odstranil las z oteklega prstka. Dognalo se je, da je storilo to iz osvete neka delavka, kateri je šivilja odpovedala stanovanje.

* **Odlikovanje.** Njegovo c. in kr. apost. Veličanstvo je z Najvišjo odločitvijo z dne 27. decembra 1898 milostno naklonilo dvornemu založniku Henrik Mattoniju, posestniku znane mineralne vode na Dunaju, naslov c. in kr. kamornega liferanta.

* **Pretepačji se grof.** V Budimpešti sta se te dni sredi ulice zgrabila grof Zichy-Ferraris in drvar Grünmann. Grof je ostal drvarju dolžan. Pretepača sta se obdelovala s palico i pestjo, dokler ju ni razločila policija.

* **Bogat kraj.** Najbogatejši kraj je menda fara Orsa na Švedskem, katera ima tako velikanske gozde, da prinašajo samo obresti nad 300.000 kron na leto. Poleg tega so pa Orsanci prodali v zadnjem desetletju za 10.000.000 kron gozda. Prebivalci te fare ne plačujejo nikakih davkov, niti državi niti cerkvi. Vse to izplača fara z denarjem, kateri ji prinašajo gozdi, s tem denarjem zida tudi šole, pravilja ceste, sezidala je tudi že velikanske mlekarije, katere odzamejo kmetom vse mleko ter ga plačajo po 12 kr. liter. Na pravili so že tudi v tej fari do vsake vasi telefon in kar je najboljšo, kmetje dobe v slabih letinah celo denar, da si morejo kupiti seno in drugih potrebnih stvari.

* **Poštna parnika „Switzerland“ in „Friesland“** Red-Sterlinije v Antverpah sta dospela na svoj cilj. Prvi v Filadelfijo, drugi v New York.

* **Kitajske kazni.** Najhujša smrtna kazen je za Kitajca, ako mu odseka glavo; veliko rajši je obešen, dasi Kitajci obešajo drugače, kakor drugod. Rabelj namreč že zategnjeno vrv še parkrat zrahlja, tako da obsojenec jako veliko trpi. Toda Kitajci menijo, da morajo vsi oni, katerim manjka glava ali le kak prst, v Orkus, kjer so sami pohabljeni, dočim smejo drugi k svojim pradedom, kjer jih čaka plačilo za vse prebito gorje. Zato je zavaladalo mej Kitajci veliko veselje, ko je sedanji njih cesar leta 1889. v toliko pomilostil zločince, da so smeli one, ki so imeli biti obglavljeni, obesiti, nekatere pa samo izgnati.

Književnost.

— **„Slovanski Svet“** prinaša v 1. št. svoje XII. letnika to-le vsebino: Obče tendencije pa zapadni Slovani. — Vsaj govore o nacionalni avtonomiji. — Iz državnega zbora. — Iz deželnih zborov. — Poročilo dr. Ferjančičevo. — Z Ogerskega. — Iz novin. — Neizprosna sila usode. — Ruske drobtinice. — Drobtine. — Dijaštvo. — Razgled po slovenskem svetu. — Književnost. — Vabila na naročbo. „Slovanski Svet“ izhaja vsakega 10. in 25. v mesecu ter stoji za vse leto 5 gl. Za učitelje in dijače Naroča se: Wien, IX., Eisengasse 13.

— **„Učiteljski Tovariš“** ima v št. 3. naslednjo vsebino: Podržavljenje ljudske šole. — Fr. Levec: Popotno poročilo. — Dragotin Česnik: Reorganizacija slovenskih učiteljskih društev. — Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. — IV. občni zbor „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“. — Naši dopisi. — Vestnik.

Telefonična in brzojavna poročila.

Državni zbor.

Dunaj 23. januarja. Vse stranke se pripravljajo na slučaj, da se odloži zasedanje državnega zbora, kar se baje zgodi že prve dni meseca februarja. Poročila listov o spravi akciji so doslej samo baloni d'essais in še nimajo vidne podlage.

Posvetovanje nemških strank.

Dunaj 23. januarja. Ponedeljski organ grofa Stürgka, „Montagspresse“ poroča, da se začne jutri posvetovanja nemških strank radi ustanovitve skupnega narodno-političnega programa. Ta posvetovanja se bodo nadaljevala tudi v slučaju, če se preloži zasedanje drž. zbora.

Avdijence.

Dunaj 23. januarja. Cesar je danes sprejel grofa Goluchowskega, Kallaya, grofa Szechenyija, princa Alfr. Liechtensteina, markija Bacquehema, grofa Edv. Palfffija in ob 1. uri popoldne barona Banffyja.

Shod čeških visokošolcev.

Praga 23. januarja. Češki visokošolci so imeli včeraj shod, na kateri je prišel tudi rektor in več profesorjev. Shod je sklenil zahtevati, naj se od strani oblastvenih organov zagotovi češkim visokošolcem isto varstvo, kakor je uživajo nemški visokošolci, in se je izrekel zato, da naj se uvedejo tudi za češke visokošolce dijaški znaki, trakovi ali čepice. Dalje je shod sklenil zahtevati, naj se razveljavi določba, da morajo visokošolci na češkem vseučilišču delati jedno državno skušnjo v nemškem jeziku.

Korupcijska afera.

Trst 23. januarja. Tiskarna Meneghelli & Comp. toži vlado na plačilo 57.800 goldinarjev za tiskanje pred nekaj tedni umrlega lista „Il Mattino“. Najprej je tiskarna poskusila poravnavo in je zahtevala odškodnine 25.000 gl., a ker je ni dosegla, je vložila tožbo in poklicala bivšega namestnika Rinaldinja kot prič, da je bil „Mattino“ vladna lastnina.

Progresovci in socijalisti.

Trst 23. januarja. Okrajna bolniška blagajna bi bila morala včeraj voliti novo načelnštvo. Zbralo se je 35 progresovskih in 25 socijalnodemokratskih delegatov. Socijalni demokratje so progresovce insultirali in prouzročili tak škandal, da se volitev ni mogla vršiti.

Ogerska kriza.

Budimpešta 23. januarja. „Neues Pester Journal“ javlja, da je Koloman Szell včeraj odpotoval na Dunaj in bil pri cesarju v dolgotrajni avdijenci, na kar se je posvetoval z Goluchowskim, Thunom, Szechenyjem in nemškim poslanikom Eulenburgom.

Budimpešta 23. januarja. Vladni krogi trdijo, da je Banffy sam izposloval Szellu avdijenco pri cesarju, kar opozicija prereka. Obče se misli, da se v kratkem izreče odločilna beseda. Ako se kompromis ne doseže, zaključijo vlada zasedanje državnega zbora. Na razpust parlamenta ne misli, nego hoče najprej državni zbor še enkrat sklicati, a če bi opozicija tudi tedaj nadaljevala z obstrukcijo, potem se državni zbor razpusti in se bodo koncem marca vršile nove volitve.

Macedonija.

Dunaj 23. januarja. Došla so poročila, glasom katerih je ruski minister vnanjih del grof Muravjev rekel turškemu poslaniku v Petrogradu, da sta se Rusija in Avstrija domenili, ne pripustiti, da bi balkanske države razvile macedonsko vprašanje.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Rikard pl. Meyfy je snubil Asto in, kakor to samo, tako je tudi hitro njenega očeta znal za se pridobiti. Stari gospod je takrat mislil, da bo mogoče iz barona prav zmožnega, vrlega pravoslavca narediti. Pri gotovih mestih, posebno pri državnem pravdnistvu, imajo potomci starih plemiških rodov še vedno gotove prednosti; mladi mož bi bil torej lahko napravil lepo karijero. A neki srečni dogodek je to oviral. Ravno oženjen, je Rikard podedoval lepo posestvo. Ako bi bil takrat službo pustil in se oprijel svojih novih dolžnostij, bil bi tudi po plačevanju svojih dolgov lahko stanu primerno živel. A niti on, niti njegova soproga nista imela veselja se živa zakopati v samotni grajščini. Tako je ostal baron v mestu, izročil svoje posestvo najemniku v oskrbovanje in se dal prenesti k upravni oblasti. To mesto mu je kot grajščaku bolj ugajalo. Zdaj je opravljal slabo plačano službo v ministerstvu vnanjih zadev, a živel je potratno. Njegov zakon je bil do sedaj ostal brez otrok, toraj sta lahko neovirana uživala veselje, katero podaja veliko mesto.

Če je Asta ravno zagotovila, da je nje soprog po navadi točen, zgodilo se je to gotovo, kadar sta bila očetova gosta. Doma ni pazil na to tako natančno. Zdaj ga je zadrževal ta, zdaj drugi vzrok, s svojo soprogo obedovati. Danes je imel kak službeni opravke, jutri neogibni zajutrek z dobrimi prijatelji.

Sicer je pa kazala ura šele deset minut čez tri, ab katerem času je imel predsednik navado sesti k obedu, ko je Rikard vstopil. Neposredno za njim prišla sta tudi stari gospod in doktor Forst, drugi zet njegov.

Gospa Roza hitela je svojemu možu naproti in ga poljubila. Bila je sicer svoji starejši sestri podobna, morda nič manj lepa, ko ona, a nje lepota bila je druge vrste. Tudi ta je bila zlatolasa, a barva njenih priprosto počesanih las ni zbadala tako v oči; nje postava je bila nežnejša, vse vedenje bolj krotko, voljno in pred vsem znatno bolj mladostno; nihče ne bi bil sodil, da je mati že skoraj dveletnega, čvrstega dečka.

Kakor se je zdaj svojemu možu, doktorju, oklenila okoli vratu, ga s pristranskimi besedami pokarala, da jih je pustil tako dolgo čakati, kakor mu je, še predno se je vsedel, o sinčku pripovedovala in ni nič videla, nič slišala, odkar je vstopil, nego njenega Henrika, bila je do cela podobna v udanosti presrečne mlade žene.

(Dalje prih.)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 50. Dr. pr. 912.

V torek, dne 24. januarja 1899.

Nova opera! Drugokrat: Nova opera!

Lohengrin.

Velika romantična opera v 3 dejanjih. Besede in glasbo zložil Rikard Wagner. Poslovenil M. Markič. Kapelnik g. H. Benšek. Vprizori režiser g. J. Noll.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Zatek ob 8. uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkestar sl. c. in kr. p. polka Leopold II. št. 27.

V petek, dne 27. januarja: „Lohengrin“.

Zahvala.

Preblagorodni gospod Ivan Murnik, vitez železne krone, ces. svetnik v Ljubljani je podelil tukajšnji ljudski šoli krasno podobo Našega presvitlega cesarja Franc Jožefa I. in ranjke presvitice cesarice Elizabete v okvirih. Dalje v spomin 50letnega cesarjevega jubileja 25 letih podoben Njega Veličanstva presvitlega cesarja in 25 podoben ranjke presvitice cesarice v razdelitev med šolsko mladino. Za ta lepi visokocenjeni dar izreka podpisano šolsko vodstvo in krajni šolski svet najprišrečnejšo zahvalo.

Šolsko vodstvo in krajni šolski svet v Radovljici

dne 18. januarja 1899.

J. Novak

dekan, predsednik krajnjega šolskega sveta

Andrej Orčar

vodja šole.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Posestvo vlož. št. 101-102, 104-108, 111-112, 114-117, kat. obč. Novomesto, cenjeno 11.949 gld. in 2552 gld., dne 26. januarja v Novemestu.

Posestvo vlož. št. 231 in 234 kat. obč. Šenčur, cenjeno 2652 gld. in 143 gld. 50 kr., dne 27. januarja v Kranji.

Posestvo h. št. 108 v Vodmatu, vlož. št. 101, kat. obč. St. Peterko predmestje, cenjeno 12877 gld. 37¹/₂ kr. dne 28. januarja v Ljubljani.

Antona Korniča zemljišče vlož. št. 10, 17-19 in 186, kat. obč. Podrečje, cenjeno 5832 gld. 50 kr., dne 28. januarja na Brdu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetovi	Nebo	Padačina v 24 urah
21.	9 zvečer	741.1	7.6	sr. jz. zahod	del. jasno	0.0 mm
22.	7. zjutraj	739.0	7.5	p.m. jz. sk. obl.	del. obl.	0.0 mm
	2. popol.	738.2	8.7	p.m. jz. sk. obl.	del. obl.	0.0 mm
	9. zvečer	738.2	7.7	sl. zahod	oblačno	0.0 mm
23.	7. zjutraj	737.2	6.8	p.m. zah. del. obl.	del. obl.	0.0 mm
	2. popol.	737.5	10.2	p.m. jz. sk. obl.	del. jasno	0.0 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 55° in 80°, normale: -2.3° in -2.2°.

Dunajska borza

dne 23. januarja 1899.

Skupni državni dolg v notah.	101 gld. 40 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	101 „ 30 „
Avstrijska zlata renta.	120 „ 05 „
Avstrijska krona renta 4 ¹ / ₂ %.	101 „ 90 „
Ogerska zlata renta 4 ¹ / ₂ %.	119 „ 85 „
Ogerska krona renta 4 ¹ / ₂ %.	97 „ 95 „
Avstro-ogerske bančne delnice.	937 „ 95 „
Kreditne delnice.	358 „ 75 „
London vista.	120 „ 50 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark.	58 „ 95 „
20 mark.	11 „ 78 „
20 frankov.	9 „ 55 ¹ / ₂ „
Italijanski bankovci.	44 „ 40 „
C. kr. cekini.	5 „ 69 „

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj.

Irma Rissmaul naznanja v svojem in v imenu svojih sorodnikov, prežalostno vest o smrti svojega preljubljenega so progla, gospoda

(123)

Ivana Rissmaul-a

c. kr. davčnega preglednika

kateri je danes ob 4. uri popoldne po kratki bolezni v 36. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki predražega ranjcega se bodo v torek, dne 24. t. m. ob 10. uri popoldne blagoslovili in na tukajšnje pokopališče prenesli.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi v Velikih Laščah.

Velike Lašče, 21. januarja 1899.

Brez posebnega obvestila.

Iščem dobro izurjenega, mladega

trgovskega pomočnika.

Oto Homann

v Radovljici.

(124-1)

Štirje naročniki

na opoludansko hrano

sprejmo se še v kuharski šoli društva „Gospodinska šola“, na Rimski cesti št. 9, pritrlično.

Mesečni abonement za lastno ceno 10 gld. 50 kr. Vstop vsak čas.

Istotam sprejemajo se tudi oglasi učenk za kuharsko šolo. Učnina 6 gld. mesečno.

(126)

Društvo „Gospodinska šola“.

Oklic.

Dvanajščak Mikloš, samec, rim. kat., poljedelec, rojen v Kozlovčaku dne 4. decembra 1870, stanujoč na Kogu, fara sv. Wolfgang, zakonski sin umrlega Antona Dvanajščaka in živeče Marije Komar, zaročil se je 30. decembra 1898 z Ano Leich, samico, rim. kat., poljedeljsko hčerjo, rojeno 18. oktobra 1875 v Vargahegyu, IX. distrikt, stanujočo v Karolysegyu (Bogdanovec), zakonsko hčerjo Emerika Leicha in Marije Szolar, ter želita skleniti ženitbo.

Pozivajo se vsi oni, koji bi za ta ženitbenika kak zakonski zadržek znali, da to pri Gornjo-Mihaljevskem matičarju, ali pri občinskem poglavarstvu prijavijo.

Dano v Gorenjem-Mihaljevem, dne 30. decembra 1898.

(122)

Ladislav Jelinek

matičar.

Ivan Kordik

Ljubljana, Prešernove ulice št. 10-14

priporoča svojo veliko zalogo

jedilnega orodja

za neveste in gostilničarje

kakor tudi vsake vrste

dobitkov za tombolo

in druge igre. (128-1)

Nizke cene!

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da prevzemam in izvršujem točno naročila na

kavo, čaj, olje, riž, makerone, delikatese, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljke v omotih po 5 kil oddajam po pošti, one od 10 kr. naprej pa po železnici s povzetjem.

Take pošiljke se izplačajo vsakomur, posebno p. n. kromarjem, druščinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali žele o raznih pril. k. h. nabaviti si specializirano, katerih se na deželi ne dobi, ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po nizki ceni.

Cenike razpošljam radovoljno in brezplačno.

Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in zamorem dati blago po tako nizkih kupih, da se ne bojim konkurence.

(637-89)

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojen posredovanje.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco št. 6.

Pisar in sluga

vešča kakega godala ali trobila ter slovenskega in nemškega jezika, se iščeta. Vstop takoj. Plača primerna. Godba daje stranski zaslužek. — Ponudbe do konca t. m. pod šifro „Notranjsko“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

(116-2)

Šivalni stroj

malo rabljen, je na prodaj.

Florijanske ulice št. 32, na dvorišču.

(127-1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiža. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Cur h, Geneva, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejevce, Plaznj, Marjine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak v Dunaj via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plaznja, Budejevce, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. popoldne osonni vlak v Dunaj via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marjinih varov, Plaznja, Budejevce, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneva, Cur h, Bregence, Inomost, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Koševca. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

registr. zadruga z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge po

4³/₄ %

t. j. gld. 4.75, in plačuje rentni davek.

(101-3)

Načelnstvo.

Odlikovan na razstavah: Velike Mežirice, Holesov, Prostejevo, Prerovo, Tišov, Humpole.

Potrebna in koristna darila za vsako priliko!

Čaški hrščanski specialni zavod za platno!

Svoji k svojim!

Viljem V. Vejman

izdelovalec platnenega, pavolnatega in damastnega blaga

v Prostějovem na Moravi

priporoča lastne tkanine izdelke na roke po zmernih cenah in najboljši kakovosti: celoplastno domače in belene platno vseh širokosti in finosti, platno za platne do 24 cm, damaste: gradle, namizne prte in blago, obrisače, servijete, bele in barvane za 6, 12 in 24 oseb, otirače, platnen in pavolnat kanefas, robca, bele in barvane, platnene, pavolnate in svilnate, inlet in angin za sipe, oksford, krizet, obični pralni sefir in šotake blago za damsko obleko, platnata: pavolnata, ruska, za žimnice, slamnike, z store itd, trihe, sifon, floridas, kreton, piké, barhent, satin, brilantit itd., itd.

Ugodna darila in potrebe za gospodinjstvo.

Lastni izdelki. Trgovcem se blago ne pošilja. Kot strokovnjak in samizdelovalec lahko najbolje postržem. Vzorci in ceniki na zahtevanje.

Poseben oddelek za razpošiljanje pod osebnim vodstvom.

Opreme za neveste od 50 gld. do 2000 gld. so vedno v zalogi.

Prazne sodčke

od vina in žganja, 30—300 litrov, proda po nizki ceni trvdka (107-2)

Kham & Murnik v Ljubljani.

Trgovski pomočnik

železninar, dober prodajalec, vešč slovenskega in nemškega jezika, se sprejme.

Kje? pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(119-2)

Prodajalka

z dobrimi spričevali, želi vstopiti v trgovino s specerijskim ali mešanim blagom.

Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod „K. K.“.

(125-1)

Jezdni bič

se je izgubil.

Istega naj se odda proti nagradi pri vojaški godbi št. 27, nova pehotna vojašnica.

(132)

Vsak ponedeljek in torek

se sprejemajo

naročila na krape iz Donave,

fogoše, šila, postrvi

za petek

pri trvdki (129-1)

Kham & Murnik.

Lepo, v I. nadstropju ležeče

stanovanje

obstoječe iz 5 sob, velike predsobe, velike, svetle kuhinje, jedilne shrambe, podstrešja, kleti in drvarnice, se s 1. februarjem ali s 1. majem odda.

Zmerna najemščina, poseben vhod, vodovod v kuhinji.

Pojasnila v hiši Emonska cesta št. 2 v veži na levo.

(130-1)

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke, dobro izurjen in za pisarno sposoben, z dobrimi priporočili in točno pisavo, se sprejme pod ugodnimi pogoji. — Natančne ponudbe s priloženo sliko sprejema upravništvo „Slov. Naroda“ pod naslovom: „Naprej“.

(104-4)

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in konjaka!

Nepotrebno iskati! (21-18)

Kavčič & Lilleg v Prešernovih ulicah

dobivata to blago neposredno iz prekmorskih dežel ter prodajata

1 kilo fine kave (Santos Prime po . . . gld. 1.—
1 steklenica pristnega Jamaika ruma . . . „ 0.50
1 deka pristnega Pecco-Souchong-čaja . . . „ 0.06
1 pulica prave angleške carske melanje . . . „ 0.50
1 steklenica pristnega finega konjaka . . . „ 1.40

Brez tekmece!

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Ze sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtiveka znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravijo kemikim potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer 2 njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luskinde od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1.50.

(10-2)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Pošta naročila vnaprejšnja W. Henn, Dunaj, X.